

[Läs debattartikeln på Altinget.se.](#)

26 augusti 2022 kl 04:00

Debatt: Dags för politikerna att fokusera på pensionärerna

Med två veckor kvar till valet är det oroväckande tyst om de viktigaste frågorna för landets över 2 miljoner pensionärer. Nu är det dags för partierna att ge besked om hur de ska göra pensionerna mer jämlika och lösa problemen i äldreomsorgen, skriver Liza di-Paolo Sandberg, SKPF Pensionärerna.

Två tredjedelar av landets kommuner har till exempel inte klarat Socialstyrelsens krav på färre timanställda i äldreomsorgen. När myndigheten frågar de äldre själva vad de tycker om sin omsorg är resultaten nu sämre än tidigare på punkt efter punkt, skriver debattören. Foto: Fredrik Sandberg/TT

Ska jag betala elräkningen eller sätta mat på bordet? Räcker hemtjänstpersonalen till för att hjälpa mig med det jag behöver? Hinner jag få min operation innan jag försämras?

Det är frågor som många äldre ställer sig efter flera års pandemi och den senaste tidens ekonomiska utveckling. Men just nu hörs inte mycket i valrörelsen om vad som ska göras för att förbättra pensionerna och äldres vård och omsorg.

Tiden börjar rinna ut. Landets 2,3 miljoner pensionärer måste få svar inför valdagen.

Ett exempel är partiledarnas tal i Almedalen: äldre och pensioner nämndes endast ett fåtal gånger. Vi ser att de vård- och omsorgsbrister som uppmärksammades stort när covid-19 drog fram verkar ha fallit i glömska. Vårens pensionsdebatt har också så gott som tystnat den senaste tiden. Den höjda garantipensionen är ett välkommet tillskott här och nu. Men vi saknar en större diskussion om den samlade reform som pensionssystemet behöver.

Pensionssystemet är orättvist

En del pensionärer har det bra ekonomiskt, men klyftorna inom gruppen är stora. Många av SKPF Pensionärernas medlemmar har låga pensioner trots att de arbetat länge. Till stor del handlar det om kvinnor som själva har arbetat i vård och omsorg.

Dagens pensionssystem, som tillkom för över 20 år sedan, innebär även att det inte alltid lönar sig att ha arbetat och slitit. Skillnaden, eller respektavståndet, är för litet mellan de som arbetat länge med låg- eller medellön och de som arbetat lite, eller inte alls. Det är orättvist.

Vi äldre blir allt fler och behoven av vård och omsorg väntas öka kraftigt framöver. Därför är det extra illavarslande att det redan i dag är långa väntetider i sjukvården, brist på kompetent personal och oacceptabla brister och skillnader i omsorgen. Två tredjedelar av landets kommuner har till exempel inte klarat Socialstyrelsens krav på färre timanställda i äldreomsorgen. När myndigheten frågar de äldre själva vad de tycker om sin omsorg är resultaten nu sämre än tidigare på punkt efter punkt.

Äldre underrepresenterade i riksdagen

Såväl ekonomin som möjligheten att få den vård och omsorg man behöver är helt avgörande för äldres trygghet. Ändå hamnar frågorna i skymundan. En förklaring är att äldre är kraftigt underrepresenterade i riksdagen, där endast ett fåtal har fyllt 65 år.

I dagarna anordnade därför SKPF Pensionärerna och de andra pensionärsorganisationerna Äldreriksdagen. Flera av de valfrågor som är särskilt viktiga för äldre debatterades – men svaren var inte tydliga nog. Nu förväntar vi oss att alla partier fortsätter att lyssna på oss, och på några punkter kräver vi raka besked om hur de ställer sig:

- Se över hela pensionssystemet så att vi får jämlika pensioner som är hållbara över tid. Sluta att lappa och laga. Det är viktigt för oss som är pensionärer i dag, men också för morgondagens äldre. Höj också den allmänna pensionen redan nu så att vi kan leva – inte bara överleva. Se även till att det lönar sig att ha arbetat, även för de med arbetarlöner. Detta kräver mer pengar i systemet och därför tycker vi att pensionsavgiften borde höjas från dagens 17,21 till 18,5 procent.
- Säkerställ en god vård och omsorg efter behov i hela landet – lär av de brister som blev tydliga för alla under pandemin. Ge personalen bra arbetsvillkor genom att erbjuda heltider, anställa fler och satsa på kompetensutveckling. Öka tillgängligheten till sjukvård i hela vårdkedjan, från vårdcentral till specialistvård. Få också på plats en lagstiftning och organisering av vård och omsorg, så att äldre inte drabbas av den bristande samverkan mellan kommun och region.
- Öka äldres delaktighet och inflytande genom att sätta fler äldre på partiernas riksdagslistor och göra det obligatoriskt med pensionärsråd i kommuner och regioner.

Tiden börjar rinna ut. Landets 2,3 miljoner pensionärer måste få svar inför valdagen.

[Liza di Paolo-Sandberg](#)
[Förbundsordförande SKPF Pensionärerna](#)